

Самойлова О. М.,
к.ю.н., молодший науковий співробітник
відділу кримінологічних досліджень
Науково-дослідний інститут
вивчення проблем злочинності імені академіка
В.В. Сташиса НАПрН України
м. Харків

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ¹

Останні роки процес автомобілізації суспільства відбувається особливо інтенсивно і передумов для зниження його темпів у найближчому майбутньому не вбачається. Цей процес має низку негативних наслідків, зокрема, збільшує ймовірність аварійності на дорогах. Саме тому особливого значення набуває діяльність із забезпечення безпеки дорожнього руху.

Серед суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху вагоме місце займають органи місцевого самоврядування, діяльність яких регламентована Законами України «Про дорожній рух», «Про автомобільні дороги», «Про транспорт», «Про місцеве самоврядування в Україні» тощо.

Згідно ст. 6 Закону України «Про дорожній рух» до повноважень міських та районних рад належить, зокрема: виконання вимог законодавства та рішень органів виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку; розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки; формування міських і районних фондів, для фінансування програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки; контроль за організацією навчання різних соціально-вікових груп населення Правил дорожнього руху, планування заходів, пов'язаних із профілактикою його безпеки, та контроль за їх виконанням; здійснення та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дитячого дорожньо-транспортного травматизму; проведення роботи по пропаганді безпеки дорожнього руху; організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів; контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадженням заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах тощо [1].

Відповідно до Закону України «Про автомобільні дороги» вулиці і дороги міст та інших населених пунктів є комунальною власністю і знаходяться у віданні органів місцевого самоврядування. У ст. 19 цього Закону серед основних обов'язків органів місцевого самоврядування зазначено про забезпечення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів і пішоходів вулицями і дорогами

¹ Примітка. Тези підготовлено на виконання теми фундаментального наукового дослідження НДІ ВПЗ «Стратегія запобігання правопорушенням у сфері дорожнього руху та експлуатації транспорту в Україні» номер державної реєстрації 0120U10561

міст та інших населених пунктів. Крім цього, згідно ст. 21 Закону органи місцевого самоврядування відповідають за: стан вулиць і доріг міст та інших населених пунктів відповідно до діючих норм, зокрема щодо безпеки руху транспортних засобів і пішоходів; якість робіт з проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів; відшкодування збитків користувачам вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, що виникли через їх незадовільний стан, у порядку, визначеному законом, тощо [2].

На виконання ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування приймають нормативно-правові акти з безпеки дорожнього руху, метою яких є зниження рівня дорожньо-транспортних пригод та тяжкості їх наслідків, створення безпечних умов для всіх учасників дорожнього руху, посилення координації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськістю. Вони розраховані на невеликі строки та містять перелік конкретних заходів. Наприклад, рішенням Харківської міської ради Харківської області від 19.08.2020 № 2286/20 було затверджено «Програму підвищення безпеки дорожнього руху в м. Харкові на 2021-2025 роки». Серед основних завдань та заходів реалізації Програми значаться: приведення до належного технічного стану доріг, вулиць, залізничних переїздів, зупинок громадського транспорту, місць платного паркування та автостоянок; утримання в належному стані технічних засобів регулювання дорожнього руху; розробки та впровадження комплексних та локальних схем організації дорожнього руху на вулично-дорожній мережі міста для запобігання виникненню місць концентрації ДТП і затримки руху транспорту; організації пішохідних переходів, у тому числі із забезпеченням зовнішнього освітлення; здійснення інших заходів, пов'язаних зі створенням безпечних і комфортних умов для всіх учасників дорожнього руху тощо [3]. Зазначимо, що, на жаль, далеко не всі районні, міські, обласні ради приймають такі програми або перелічені в них заходи мають суто формальний характер і не виконуються через відсутність фінансування та налагодженої координації всіх уповноважених органів.

Досягнення мети з підвищення безпеки дорожнього руху можливе лише шляхом об'єднання зусиль усіх владних інституцій. На цьому наголошується й у Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р, в якій до загальних проблем, що потребують розв'язання, віднесено недостатньо чіткий розподіл функцій та повноважень, а також низький рівень координації дій, інституційної спроможності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо планування і проведення дій у сфері безпеки дорожнього руху [4].

Незважаючи на існуючу недосконалість українського законодавства в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, органи місцевого самоврядування мають достатні повноваження для виконання своїх зобов'язань. Сумлінне, неухильне виконання цих зобов'язань та системний підхід до розв'язання проблем організації безпеки дорожнього руху,

сприятимуть зниженню рівня аварійності та зменшенню кількості дорожньо-транспортних пригод з тяжкими наслідками.

Список використаних джерел:

1. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII, в редакції від 16.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 20.06.2022 р.).

2. Про автомобільні дороги: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2862-IV, в редакції від 19.12.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text> (дата звернення: 20.06.2022 р.).

3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР, в редакції від 17.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.06.2022 р.).

4. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.06.2022 р.).